

ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025

ΤΑΞΗ: Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΕΛΙΝΑ ΔΟΥΔΟΥΜΗ

[Κριτήριο από την Τράπεζα Θεμάτων]

Παράγοντες στην επιλογή επαγγέλματος

Απόσπασμα από το άρθρο του Μιχάλη Κατσιμίτση (18/8/2010), το οποίο έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες της εξέτασης, <https://www.in.gr/2010/08/18/greece/paideia/paragontes-stin-epilogi-eraggelmatos/>

Όσο παράδοξο και να φανεί, η επιλογή επαγγέλματος από τον νέο άνθρωπο είναι συνισταμένη πολλών παραγόντων. Στην πραγματικότητα, αποτελεί συλλογική απόφαση. Βέβαια, η κλίση του νέου είναι βασικός παράγοντας. Αλλά αυτή αποτελεί μόνο μια γενική κατεύθυνση (ενώ το επάγγελμα είναι μια συγκεκριμένη ενασχόληση). Από κει και πέρα, σημαντική είναι η επίδραση της στάσης και της εμπειρίας των γονιών, μαζί με τα όποια όνειρα ή προσδοκίες έχουν από το παιδί τους, καθώς και της παρέας του νέου, αλλά και - αυτό δεν θα πρέπει να λησμονιέται - των τάσεων της ίδιας της κοινωνίας. Για παράδειγμα, σε όσους αρέσει η διδασκαλία την εποχή αυτή είναι πιο εύκολο να προσληφθούν ως δάσκαλοι παρά ως καθηγητές. Ή, αν κάποιος έχει καλλιτεχνικές ανησυχίες, είναι πιθανότερο να θελήσει να γίνει ηθοποιός ή τραγουδιστής παρά αγγαιοπλάστης, επειδή σήμερα η κοινωνία εστιάζει σε αυτές τις δύο ομάδες καλλιτεχνών.

Η επιλογή του επαγγέλματος με βάση τα προσωπικά ενδιαφέροντα αποτελεί την εύκολη και απλούστερη φάση της συνολικής διαδικασίας. Τα δύσκολα είναι οι άλλες, οι επιμέρους παράμετροι που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Μια τέτοια παράμετρος είναι η δυνατότητα εύρεσης εργασίας στο αντικείμενο που πρόκειται κανείς να ειδικευθεί. Είναι προφανές πως δεν έχει απολύτως κανένα νόημα να πάει και να σπουδάσει κανείς κάτι, για το οποίο δεν υπάρχει ζήτηση στην αγορά εργασίας. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο να σπουδάζει κάποιος ένα αντικείμενο, θεωρώντας ότι δεν θα έχει εργασιακό πρόβλημα και μετά να διαπιστώνει ότι η αγορά εργασίας είναι κορεσμένη από την ειδικότητα αυτή. Επομένως, θα πρέπει να έχει μια, γενική έστω, άποψη του χώρου, στον οποίο θα κινηθεί επαγγελματικά, ώστε να γνωρίζει εκ των προτέρων τις δυσκολίες που θα συναντήσει και, εφόσον επιθυμεί να συνεχίσει προς εκείνη την κατεύθυνση, να είναι οπλισμένος και με την απαραίτητη επιμονή και υπομονή. Από την άλλη, μπορεί πάντα να διαλέξει ένα παραπλήσιο (της αρχικής επιλογής του) επάγγελμα, το οποίο θα παρέχει περισσότερες ευκαιρίες για δουλειά.

Κείμενο 2

Το απόσπασμα που ακολουθεί προέρχεται από το μυθιστόρημα του Χανς Φάλαντα (1893-1947) «Λύκος ανάμεσα σε λύκους», Α΄ τόμος, μετάφραση-εισαγωγή: Ιωάννας Αβραμίδου, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2020 (Προσαρμογή του κειμένου στις ανάγκες της εξέτασης)

Το πρώτο άτομο που συνάντησε στο χολ του ξενοδοχείου ήταν, φυσικά, ένας γνωστός [...] Αυτή τη φορά επρόκειτο ακριβώς για έναν συνάδελφο από το σύνταγμα του, τον υπολοχαγό φον Στούντμαν.

Ο χερ φον Στούντμαν στεκόταν όρθιος στο χολ με ατσαλάκωτη ρεντιγκότα¹ και λουστραρισμένα παπούτσια (πρωί πρωί!) και για μια στιγμή μόνο η συνάντηση αυτή φάνηκε να του δημιουργεί αμηχανία. Όμως ο ήλαρχος ήταν τόσο χαρούμενος που είχε βρει κάποιον για να περάσει τις δύο ώρες αναμονής που δεν παρατήρησε τίποτα.

«Στούντμαν, παλιόφιλε, μα—είναι υπέροχο που σε ξαναβλέπω! Έχω δυο ώρες χρόνο για σένα. Ήπιες καφέ; [...] έλα, λοιπόν, αν θυμάμαι καλά, εκεί πέρα μπορούμε να καθίσουμε αναπαυτικά».

Ο υπολογαγός φον Στούντμαν είπε με σιγανή και καθαρή, αλλά λίγο κουρασμένη φωνή: «Ευχαρίστως, Πράκβιτς, μόλις βρω λίγο χρόνο. Είμαι βλέπεις, - αχ! - ο προϊστάμενος της ρεσεψιόν σ' αυτό το ξενοδοχείο. Θέλω πρώτα να τακτοποιήσω τους ταξιδιώτες του τρένου των εννέα και σαράντα».

[...] Ο φον Πράκβιτς προσπάθησε να ανακαλέσει στη μνήμη του το χαρούμενο, χαμογελαστό αποφασιστικό, κατά οχτώ χρόνια νεότερο πρόσωπο αυτού του ίδιου Στούντμαν, αλλά εκείνος έλεγε ήδη: «Ναι, θυρωρέ, έρχομαι αμέσως». [...]

Για λίγο, ο φον Πράκβιτς κοίταξε τον φίλο του που στεκόταν εκεί, υποκλινόμενος ελαφρώς, και άκουγε με σοβαρό αλλά ευγενικό ύφος τις επιθυμίες ή τα παράπονα που εξέφραζε με πάθος η κυρία. Μια βαθιά λύπη τον πλημμύρισε, μια απροσδιόριστη λύπη που τον διαπέρασε πέρα για πέρα. «Τι στο καλό; Ο άμοιρος Στούντμαν! δεν μπορούσε να κάνει τίποτα καλύτερο;», αναρωτήθηκε. Ένα αίσθημα ντροπής τον κυριεύσε, σαν να είχε πιάσει τον φίλο του να κάνει κάποια ανήθικη, ανέντιμη πράξη. Έκανε απότομα μεταβολή και μπήκε στο καφέ του ξενοδοχείου. [...] Προσπάθησε να καταλάβει για ποιο λόγο ένιωθε πάλι αυτό το αίσθημα της ντροπής, λες και ο φίλος του είχε διαπράξει κάτι απαγορευμένο, κάτι ανάρμοστο.

Είναι μια δουλειά, όπως όλες οι δουλειές, σκέφτηκε έκπληκτος. Σήμερα δεν είμαστε πια τόσο στενοκέφαλοι, ώστε να θεωρούμε πως υπάρχουν αξιοφρόνητα επαγγέλματα. Στο κάτω κάτω, κι εγώ κάθομαι εδώ μόνο χάρη στην καλοσύνη του πεθερού μου από το Νόιλοε και μαζεύω τα λεφτά του μισθώματος που πρέπει να του καταβάλω, με πολλά βάσανα όμως! Τότε γιατί νιώθω έτσι;

Ξαφνικά του πέρασε από το μυαλό η ιδέα πως η διάθεσή του αυτή ίσως να οφειλόταν στο γεγονός ότι ο φον Στούντμαν έκανε αυτή τη δουλειά από ανάγκη. Σίγουρα, πρέπει κανείς να δουλεύει για να δικαιολογήσει την ύπαρξή του. Αλλά υπάρχει η ελεύθερη βούληση και σύμφωνα μ' αυτή μπορούμε να επιλέγουμε τη δουλειά. Η μισητή εργασία που γίνεται αποκλειστικά για τα χρήματα είναι ατιμωτική. Ο φίλος του δεν θα είχε ποτέ επιλέξει αυτοβούλως να κάνει αυτή τη δουλειά. Προφανώς, δεν είχε άλλη επιλογή.

¹Ανδρικό επίσημο σακάκι, σταυρωτό, στενό στη μέση και μακρύ, το οποίο φοριόταν ως πανωφόρι

ΘΕΜΑ 1

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιες είναι, σύμφωνα με το Κείμενο 1, οι βασικές παράμετροι, βάσει των οποίων ο νέος άνθρωπος μπορεί να επιλέξει το μελλοντικό του επάγγελμα; Να απαντήσεις σε μια παράγραφο 60-70 λέξεων.

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις με συντομία τον τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζεται η αλληλουχία των νοημάτων ανάμεσα στη δεύτερη και στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 1 πρόθεση του πομπού είναι κυρίως να πληροφορήσει τον/την αναγνώστη/-στρια. Να εντοπίσεις (μονάδες 6) και να αναλύσεις με συντομία (μονάδες 9) τρεις γλωσσικές επιλογές (ρηματικό πρόσωπο, λειτουργία της γλώσσας, ρηματική έγκλιση, σύνταξη, σημεία στίξης κ.ά.) με τις οποίες επιχειρεί να πετύχει τον στόχο του.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

Ποια κριτήρια πρέπει να συνεκτιμήσουν οι νέοι στην προσπάθειά τους να επιλέξουν το καταλληλότερο επάγγελμα για εκείνους και γιατί ; Με ποιους τρόπους το σχολείο μπορεί να σταθεί αρωγός σε αυτή την δύσκολη απόφαση που καλούνται να λάβουν; Να καταγράψετε τις απόψεις σας, αξιοποιώντας και τις πληροφορίες του κειμένου, σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στη διαδικτυακή εφημερίδα του σχολείου σας. (350- 400 λέξεις)

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 20)****1^ο υποερώτημα**

Στο απόσπασμα παρατηρείται εναλλαγή προσώπων.

α) Μέσα από ποιο πρόσωπο αναδεικνύεται ο τύπος του αφηγητή; (μον. 5)

β) Για ποιους λόγους στο σημείο « Σήμερα δεν είμαστε πια τόσο στενοκέφαλοι, ώστε να θεωρούμε πως υπάρχουν αξιοφρόνητα επαγγέλματα... Τότε γιατί νιώθω έτσι;» της 6^{ης} παραγράφου [οι σκέψεις του φον Πράκβιτς] εναλλάσσεται το α' πληθυντικό με το α' ενικό πρόσωπο; (μον. 10)

γ) Τι προσδίδεται στο ύφος του κειμένου από τη γενικότερη εναλλαγή προσώπων; (μον.5)

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)**

Να ερμηνεύσεις με σχετικές κειμενικές ενδείξεις τη συναισθηματική αντίδραση του Πράκβιτς, όταν συνειδητοποιεί τον λόγο της παρουσίας του Στούντμαν στο ξενοδοχείο. Παράλληλα, να εκφράσεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με τις σκέψεις που διατυπώνει ο Πράκβιτς για την εργασία. (100-150 λέξεις περίπου)

Μονάδες 15

Ευχόμαστε επιτυχία!!!

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος